

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Voerendaal
T.a.v.
Postbus 23000
6367ZG Voerendaal

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

DSO-verzoeknummer

Uw kenmerk: Z2023-
00000254 - Sint-
Remigiuskerk

Onze referentie

1474838

Uw referentie

Datum 13 maart 2024
Betreft Advies omgevingsvergunning rijksmonumentactiviteit

Naam
Adres Schoolstraat 6
Postcode/plaats 6343CE Klimmen
Gemeente/provincie Voerendaal; Limburg;
Monumentnummer 37911

Geacht college,

Op 7 december 2023 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning niet te verlenen. In onderstaande motivering licht ik dit nader toe.

Vervolgens benoem ik de benodigde aanpassingen in het plan die tot een positief advies kunnen leiden:

- de bekroning en dekplaat van de hekpijlers aan te passen naar de vormgeving van 1833, zoals weergegeven op de foto van 1906.
- de hekpijlers niet te verplaatsen.
- de inrichting van het entreegebied opnieuw te onderzoeken en een aangepast inrichtingsplan ter advisering voor te leggen aan de RCE.

Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

De aanvraag betreft het aanpassen van de begraafplaats van de St. Remigiuskerk.

Motivering

De plannen omvatten het aanpassen van het entreegebied van de begraafplaats, het verplaatsen van grafkruizen nabij het entreegebied en het legaliseren van de nieuwe hekpijlers.

De huidige begraafplaats van de St. Remigiuskerk is eerder al eens aangepast. Begin 19de eeuw liep het kerkhof tot aan de huizen en stond de toegangspoort tussen twee gebouwen nog een aantal meter naar voren. Die situatie veranderde omstreeks 1830, wat overeenkomt met de datering van de oorspronkelijke mergelstenen hekpijlers van 1833. Deze hekpijlers zijn rond 1970/1980 gesloopt en op dezelfde locatie zijn nieuwe pijlers opgebouwd in een kern van beton en voorzien van een Kunraderstenen schil. In 2018/2019 zijn ook deze hekpijlers weer gesloopt. De nieuwe hekpijlers zijn niet op dezelfde plaats teruggezet aan de entree van de begraafplaats, maar een stuk naar binnen, waardoor bij de entree een grote inham is ontstaan. Daarnaast zijn deze nieuwe hekpijlers uitgevoerd in een afwijkende vormgeving.

Achtereenvolgens bespreek ik de hekpijlers, het entreegebied en de grafkruizen.

Vervangen hekpijlers en maatvoering

Uit de stukken blijkt dat de bestaande hekpijlers zijn vervangen vanwege de slechte technische staat. De beschrijving en de foto's in het inspectierapport lijken aan te tonen dat de hekpijlers nog te repareren waren. Het advies in het rapport luidt 'opknappen', niet slopen of geheel vervangen. Conform de restauratieladder van Stichting ERM gaat 'repareren' vooraf aan 'vervangen'. Ik wil benadrukken dat hier op een meer zorgvuldige wijze keuzes gemaakt hadden moeten worden.

De maatvoering en detaillering die bij de nieuwe hekpijlers is toegepast, doet geen recht aan de historische situatie. De in de jaren '70/'80 gesloopte hekpijler van kunradersteen of diens voorganger, de oorspronkelijke mergelstenen hekpijler, zoals te zien op de historische foto uit omstreeks 1906, hebben in 2018/2019 niet als uitgangspunt gediend voor de reconstructie. In dit specifieke geval opteer ik voor reconstructie van de hekpijler uit 1833. Ik ben wel positief gestemd over de keuze om de nieuwe hekpijlers weer uit mergelsteen op te trekken, zoals de oorspronkelijke uit 1833.

Van de nieuwe hekpijlers hebben de dekplaat en de bekroning aan esthetische kwaliteit ingeboet. Mogelijk kan in het kerk- of gemeentearchief of de beeldbank van de lokale Heemkundevereniging meer informatie over de detaillering en maatvoering van deze hekpijlers gevonden worden. Ik adviseer om:

- de bekroning en dekplaat van de hekpijlers te onderzoeken en aan te passen / reconstrueren naar de vormgeving van 1833, zoals weergegeven op de foto van 1906.

Verplaatsen hekpijlers en entreegebied

De nieuwe hekpijlers zijn op een andere plaats opgebouwd om meer ruimte te creëren voor de opstelling van een rouwauto tijdens uitvaarten. De hekpijlers zijn vanaf de oorspronkelijke entree bij de kerkhofmuur ca. 5 meter naar binnen toe verplaatst. Van de noodzaak tot het creëren van meer ruimte ben ik niet overtuigd. Ik ben van mening dat de rouwauto ook in de oude situatie zonder problemen voor het verkeer kan worden opgesteld.

Het verplaatsen van de hekpijlers heeft er toe geleid dat deze nu langs het pad midden in de begraafplaats staan, waardoor het kerkelijk domein is aangetast. Daarnaast wordt door onderbreking van de kerkhofmuur en het verdwijnen van de hekpijlers en entreepoorten afbreuk gedaan aan het karakteristieke

straatbeeld. Hekpijlers behoren aan de ingang van de begraafplaats of logisch in het verlengde van de kerkhofmuur te staan. Door het verplaatsen van de hekpijlers richting de kerk is een grote inham in het kerkhof ontstaan en is de ruimte, na de eerdere aanpassing van rond 1830, verder ingeperkt. Bovendien is de kans zeer groot dat in de gecreëerde situatie oude graven buiten de kerkhofmuur zijn komen te liggen. Ik adviseer om:

- De hekpijlers niet te verplaatsen en het kerkhof niet verder in te perken.
- De inrichting van het entreegebied opnieuw te onderzoeken en een aangepast plan ter advisering voor te leggen aan de RCE.

Grafkruizen

De begraafplaats van de St. Remigiuskerk is een van de weinige voorbeelden waar de vijf monumentale grafkruizen nog gewoon op het kerkhof staan en niet tegen een kerkhofmuur. De oorspronkelijke locatie van de kruizen op het kerkhof is echter nimmer geduid en waarschijnlijk staan ze al lang niet meer op hun oorspronkelijke plaats. Met een verplaatsing van deze grafkruizen langs het pad in het entreegebied kan ik daarom instemmen.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,